

**HOTĂRÂREA nr. 358
din 26.09.2018**

Dosar nr.: 161/2018

Petiția nr.: 1324/12.03.2018

Petent:

Reclamați: Carrefour România, Market Carrefour Buzău Dacia, Artima S.A.

Obiect: evacuare din spațiul unui centru comercial

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

.....

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

Carrefour România – București, str. Gara Herăstrău nr. 4C Green Court, clădirea B, etaj 7, sector 2

Market Carrefour Buzău Dacia – str. Piața Daciei nr. 1, Complex Comercial Dacia, Buzău, jud. Buzău

Artima S.A. – sat Chiajna, comuna Chiajna, Autostrada București – Pitești km. 11-12, Centrul Comercial Carrefour Militari etaj 1, Biroul A, județ Ilfov

Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

Petentul reclamă că în data 07.03.2018 a fost evacuat din spațiul unui centru comercial pe motiv că publicația Reporter Buzoian la care acesta este redactor colaborator a reclamat, prin intermediul unui articol, starea unor produse la Direcția Sanitar - Veterinară Buzău. În urma publicării articolului, centrul comercial a fost sancționat.

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin adreselor nr. 1324/02.04.2018 și 1844/02.04.2018, a citat părțile pentru data 17.04.2018.

4. Reclamatul Carrefour România a fost prezent și a invocat excepția calității procesuale pasive, indicând că punctul de lucru precizat în petiție este închiriat de Artima S.A.

5. În ședința de audieri, C.N.C.D. a inclus ca parte reclamată Artima S.A. și a stabilit un nou termen de audieri pentru 14.05.2018, citând părțile prin adresa 2369/24.05.2018. Avocatul primului reclamat, prezent la ședința de audieri, i-a fost comunicat noul termen, acesta fiind reprezentantul și celui de-al doilea reclamat.

6. Totodată, petentului i s-a solicitat să depună la dosar probatoriul și articolul de presă pe care acesta îl consideră a sta la baza acțiunii discriminatorii.

7. Procedura legal îndeplinită.

III.Sușținerile părților

Sușținerile petentului

8. Petentul, redactor colaborator al publicației on-line Reporter Buzoian, reclamă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării că, în data 07.03.2018, s-a deplasat supermarketul Carrefour situat la subsolul Winmarkt Buzău, situat în Piața Daciei nr. 1 din Buzău pentru a face cumpărături. La scurt timp după ce a intrat în magazin, acesta a fost invitat de un agent de pază să părăsească incinta spațiului comercial, motivând că publicația la care petentul este redactor colaborator a publicat în cursul anului anterior un articol în care reclama starea unor produse ale supermarketului, Direcția Sanitar Veterinară Buzău aplicând sancțiuni.

9. Petentul susține că aceeași explicație a primit-o și din partea unei persoane care s-a prezentat ca fiind managerul magazinului, acesta putând proba cele afirmate printr-o înregistrare audio. Deși C.N.C.D., prin adresele 1324/02.04.2018 și 2369/24.04.2018, a solicitat petentului depunerea probatoriului la dosar și a articolului la care acesta face referire, petentul nu a dat curs solicitărilor.

10. Petentul susține că managerul magazinului, în momentul în care l-a invitat să părăsească spațiul comercial, a ridicat tonul și i-a comunicat acestuia că nu va mai avea pe viitor drept de acces în acel magazin, atrăgând atenția tuturor consumatorilor prezenți și punându-l pe petent într-o situație delicată. Totodată, aceasta a ordonat agentului de pază să utilizeze butonul de panică, în urma acestei manevre, agenții de pază solicitați au sosit în 10 minute și au urmat pașii procedurali.

Sușținerile reclamațiilor

Carrefour România S.A.

11. Reclamatul, prin punctul de vedere depus la dosar, înregistrat 2196/17.04.2018, invocă excepția calității procesuale pasive, indicând faptul că magazinul situat în Buzău, str. Piața Daciei nr. 1, reprezintă un punct de lucru al societății Artima S.A, așa cum rezultă din extrasul de la Oficiul Registrul Comerțului.

12. Reclamatul consideră că petentul a prezentat incidentul într-o manieră denaturată, susținând că ar fi fost discriminat prin interzicerea accesului în magazin, prin comunicarea, de către un agent de pază, a unei pretense interdicții de a intra în magazin. Reclamatul consideră neverosimil faptul că un agent de pază, care întâlnește zilnic sute de persoane, să-l fi recunoscut pe petent și să fi știut că acesta a scris un articol defăimător la adresa societății comerciale.

13. În realitate, reclamatul susține că petentul a intrat în incinta magazinului fără intenția de a face cumpărături, ci de a filma/fotografia. În regulamentul intern al reclamatului, disponibil în magazin și prin aducerea la cunoștința consumatorilor, prin afișarea în loc vizibil, consumatorilor li se interzice în mod expres realizarea fotografiilor/filmărilor în interiorul magazinelor societății, unul dintre motivele invocate de reclamată fiind protejarea vieții private a clienților săi.

14. Managerul magazinului, doamna....., a sesizat faptul că petentul ținea telefonul mobil în poziție verticală fapt ce sugera că acesta filma/fotografia, motiv pentru care a solicitat unui agent de pază să îl roage să nu mai filmeze/fotografieze. În momentul în

care agentul de pază i-a pus acestuia în vedere să nu mai filmeze/fotografieze, petentul a început să manifeste un comportament ostil în timp ce îl filma pe agent și solicita prezența poliției.

15. Managerul a intervenit a doua oară, reiterând solicitarea, în lipsa conformării regulii societății comerciale, petentul avea să părăsească magazinul. Întrucât petentul nu s-a oprit din derularea acțiunii de fotografiere/fotografiere, a fost acționat butonul de panică pentru chemarea firmei de pază care asigură securitatea. Petentul a ieșit din magazin, realizând fotografii în fața ușii magazinului, preconstituind probe cu care să demonstreze că i-a fost refuzat accesul în spațiul comercial.

16. Reclamata subliniază că nicio persoană din cadrul magazinului nu i-a comunicat petentului că ar avea interdicție de a intra în magazin. Pentru a confirma cele precizate, reclamatul susține că managerul magazinului și agentul de pază au depus declarații scrise, pe care acesta le depune la dosar.

17. În declarația de martor, depusă la dosar de reclamată, semnată de managerul magazinului, aceasta menționează că ulterior, petentul a depus o plângere la Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, susținând că nu i-a fost permis accesul în magazin. În urma vizionării de către reprezentanții A.N.P.C. a înregistrărilor video privind incidentul, s-a constatat că acestuia nu i-a fost îngăduit accesul în magazin, fiind încheiat un proces-verbal. Înregistrările video au fost șterse automat din sistem, termenul de păstrare a acestora este de maxim 30 zile.

18. Reclamatul consideră că petentul nu se află în situația interzicerii accesului în magazin, ci i-a fost adusă la cunoștință interdicția de a fotografia sau filma, regula societății comerciale valabilă pentru toți consumatorii, orice persoană având drept de acces în magazinele societății, în sensul achiziționării produselor oferite de unitate.

19. Societatea comercială are dreptul de a stabili anumite reguli de conduită ce reprezintă limite ale comportamentelor celor din jur, interdicția de a realiza fotografii/filmări este una dintre aceste limite. Această limitare este o practică uzuală în cadrul unui număr însemnat de entități publice sau private precum spații de pe aeroporturi, anumite muzee, biserici, magazine, restaurante, cafenele etc.

20. Reclamatul susține că petentul, pe lângă faptul că a nesocotit o regulă a societății comerciale a avut și un comportament ostil la adresa angajaților, menit a-i intimida, cu scopul de a atrage atenția asupra sa, afectând atmosfera din acel magazin. Nerespectând regula societății comerciale, petentului, prin reprezentanții entității care deține magazinul, i s-a solicitat să părăsească locul.

21. Pentru același eveniment, petentul a depus o petiție și la Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, inspectorii A.N.P.C., pe baza înregistrărilor vizionate și pe susținerile reprezentanților Artima S.A. au constatat că nu a fost săvârșită nicio contravenție, fiind încheiat procesul verbal seria ANPC nr. 0821018/442/15.03.2018.

22. În procesul verbal, depus ca probă în dosar de către reclamat, cu seria ANPC nr. 0821018/442/15.03.2018, se precizează că, pe baza vizionării înregistrărilor video, fără sonor, nu se poate identifica intenția petentului de a cumpăra deoarece acesta a intrat în magazin fără coș pentru cumpărături, vorbind la telefon și, pe durata vizitei, acesta nu a ajuns în zona caselor, pentru plată. După ce petentul s-a uitat prin magazin, s-a întors la intrarea magazinului, în zona de fructe proaspete, unde are o discuție cu gardianul și ulterior, cu managera magazinului (nu se poate identifica subiectul discuției, în lipsa

existenței sonorului). După discuțiile avute cu reprezentanții magazinului, petentul a ieșit din incinta magazinului și a făcut câteva poze. Discuțiile purtate atât cu reprezentanții magazinului precum și cele purtate cu agenții de pază s-au desfășurat normal, fără agresiuni.

23. La dosar a fost depus ca probă, procesul verbal nr. 27 din data 07.03.2018, încheiat de S.C. LEX Protect Buzău S.R.L., firma care asigură protecția magazinului. La descrierea evenimentului, este precizat faptul că intervenția echipei a fost în urma faptului că "o persoană necunoscută filma în interiorul magazinului".

ARTIMA S.A.

24. Prin punctul de vedere depus la dosar, înregistrat 4710/23.07.2018, reclamații (Carrefour România S.A. și Artima) solicită respingerea petiției, specificând faptul că primul reclamat nu are calitate procesuală pasivă iar cel de-al doilea reclamat nu poate fi introdus din oficiu în această cauză, petentul fiind cel care are obligația de a indica expres partea sau părțile împotriva cărora formulează sesizarea, conform art. 11 alin (1) din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor. C.N.C.D. nu poate complini lipsurile dintr-o petiție adresată Consiliului, prin citarea unei părți care nu a fost indicată în sesizare. În acord cu exigențele art. 204 Cod de procedură civilă, petentul avea posibilitatea modificării cererii sale, prin indicarea unei noi părți, în calitate de reclamată, până la primul termen.

25. Pe fond, în completarea susținerilor primului reclamat, însușite de cel de-al doilea, Artima S.A. solicită respingerea petiției pe motiv că petentul nu a depus probe în susținerea cauzei sale.

26. Petentul nu și-a declinat calitatea de jurnalist în fața angajaților Artima S.A., fapt care este confirmat și de procesul verbal A.N.P.C.

27. Cel de-al doilea reclamat susține că evenimentul nu poate fi considerat discriminatoriu, nefiind întrunite elementele unei fapte de discriminare. Petentului nu i-a fost interzis accesul în magazin ci a fost rugat să se conformeze unei reguli de conduită privind filmarea, regulă ce îi este aplicabilă oricărei persoane din incinta magazinului. Dreptul ocrotit de lege de a filma/fotografia în interiorul unui spațiu privat nu există, difuzarea unor astfel de imagini ar putea constitui o atingere adusă dreptului la viață privată.

IV. Motivele de fapt și de drept

28. În fapt, Colegiul director reține că, petentul se consideră discriminat deoarece a fost evacuat din spațiul unui centru comercial, pe motiv că, publicația Reporter Buzoian, la care acesta este redactor colaborator, a reclamat, prin intermediul unui articol, starea unor produse la Direcția Sanitar - Veterinară Buzău.

29. În cadrul audierilor, prima reclamată a invocat excepția calității procesuale pasive.

38. În drept, potrivit dispozițiilor art. 63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor publicată în M.Of. nr. 348 din 6 mai 2008, „(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției”.

39. Colegiul director ia act de excepția invocată de primul reclamat, urmând a analiza cu prioritate excepția calității procesuale pasive și de a o admite.

40. În fapt, Colegiul director reține spre analiză posibilul tratament discriminatoriu la care a fost supus petentul de către al doilea reclamat, Artima S.A.. Petentul se consideră discriminat pretinzând că, în data de 07.03.2018, a fost evacuat din magazin, fiind invocate de către reprezentanții reclamatului considerente legate de calitatea petentului de reporter al unei publicații care a denunțat, în trecut, calitatea unor produse comercializate de către reclamat.

41. În drept, coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

42. Pe fond, în strânsă legătură cu obiectul petiției și incidența acestuia la prevederile O.G. nr. 137/2000 republicată, cu modificările și completările ulterioare, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin. 1 din O.G. 137/2000. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1 și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile, dar care sunt tratate în mod diferit datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

43. Prin urmare, Colegiul Director reține că, pentru ca o faptă să fie calificată drept faptă de discriminare, trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe condiții:

a) Existența unui tratament diferențiat aplicat în situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile.

b) Existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare.

c) Tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege.

d) Tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop să nu fie adecvate și necesare.

44. Sub aspectul incidenței prevederilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță trebuie să fie datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, respectiv art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Or, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul

sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art. 2 al Ordonanței 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de petentă constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate.

45. Curtea Europeană de Justiție a arătat că, în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.

46. În speța de față, Colegiul director constată că petentul reclamă faptul că are parte de un tratament injust, discriminatoriu, din partea reclamatului, prin interzicerea accesului acestuia de a intra în magazin, pe motiv că este colaboratorul publicației care, în trecut, a denunțat calitatea unor produse comercializate de către reclamat, considerând criteriul de discriminare a fi acela al existenței unui conflict anterior.

47. Prin urmare, în analiza elementelor unei fapte de discriminare, Colegiul director al C.N.C.D. reține spre analiză posibila discriminare, prin încălcarea dreptului de acces la servicii și bunuri și accesul în locurile publice.

48. În urma analizării documentelor aflate la dosar și a punctelor de vedere, având în vedere criteriul indicat de petent, cel al unui conflict anterior, între publicația la care petentul este colaborator și cel de-al doilea reclamat, Colegiul director constată că nu se poate reține că faptele imputate în sarcina părții reclamate au fost determinate de criteriul invocat, faptele fiind generate de nerespectarea de către petent a regulilor impuse de reclamat pentru toți clienții săi.

49. Astfel, din documentele depuse la dosar, Colegiul director reține că petentul, la intrarea în magazin, a fotografiat/filmat în incinta spațiului comercial, încălcând astfel, una dintre regulile impuse de reclamat, afișate la intrarea în spațiile comerciale și valabile tuturor clienților săi.

50. Astfel cum reiese din motivația invocată anterior, pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare, tratamentul aplicat pentru două situații comparabile trebuie să fi fost diferit, iar subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

51. În speța dedusă analizei C.N.C.D., Colegiul director constată că aspectele sesizate

de petent nu constituie faptă de discriminare potrivit art. 2, alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, nefiind îndeplinite condițiile cerute de lege pentru ca o faptă să fie discriminatorie, neputând fi reținut un raport de cauzalitate între faptele reclamate și criteriul invocat de petent.

52. Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admiterea excepției calității procesuale pasive pentru primul reclamat, Carrefour România ;
2. Nu există legătură de cauzalitate între criteriul invocat și faptele sesizate.

V. Modalitatea de plată a amenzii
Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

DINCĂ ILIE – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

Data redactării: 03.10.2018

M.L./A.B.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.